

Sygn. akt IV U 748/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2014r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sąd. Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 września 2014r. w S.

odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia (...)

w sprawie J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

oddala oba odwołania.

Sygn. akt: IV U 748/13 **UZASADNIENIE**

Decyzją z (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił J. M. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, a także okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 15 lat. Organ rentowy podniósł, że udowodniony przez ubezpieczonego ogólny staż ubezpieczeniowy wynosi 23 lata, 2 miesiące i 12 dni.

Odwołanie od w/w decyzji złożył J. M. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że nie był świadomy, iż 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach powinien być osiągnięty do 31 grudnia 1998r. Przez cały czas pracował na stanowisku kierowcy-mechanika, co mogą potwierdzić świadkowie (odwołanie k.2).

W dniu 28 czerwca 2013r. organ rentowy wydał kolejną decyzję, w której odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury podnosząc, że ubezpieczony nie ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, a także okres pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 15 lat. Organ rentowy podniósł, że udowodniony przez ubezpieczonego ogólny staż ubezpieczeniowy wynosi 24 lata, 7 miesięcy i 12 dni. Nadto wskazał, że do stażu tego nie zaliczono okresu od 1 września 1965r. do 22 czerwca 1968r. ,tj. okresu nauki

zawodu w Państwowym Ośrodku (...) w Ż. Filia Z. z uwagi na niewystarczające dowody ,tj. brak możliwości ustalenia, czy umowa była zawarta między ubezpieczonym a zakładem pracy, czy też pomiędzy szkołą a zakładem.

Odwołanie od tej decyzji złożył ubezpieczony wskazując, że nie zgadza się ze stanowiskiem organu rentowego co do braku wystarczających dowodów na okoliczność odbywania nauki zawodu (odwołanie k.2 akt IV U 1115/13).

Postanowieniem z 20 maja 2014r. Sąd dołączył sprawę z odwołania ubezpieczonego od decyzji z 28 czerwca 2013r. do sprawy z odwołania od decyzji z 23 kwietnia 2013r. celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia. Obie sprawy prowadzone były pod sygnaturą akt IV U 748/13 (postanowienie k.24-24v wskazanych akt).

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonych decyzjach (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.3 i protokół rozprawy z 20 maja 2014r. k.24v – minuta 4 nagrania).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony J. M. w dniu (...)rok życia. W dniu 5 kwietnia 2013r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury (wniosek o emeryturę z 5 kwietnia 2013r. k.1 akt emerytalnych). Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze 23 lata, 2 miesiące i 12 dni, z czego okresy składkowe wynoszą 23 lata i 19 dni, a okresy nieskładkowe 1 miesiąc i 23 dni. Ponadto organ rentowy ustalił, że ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 15 lat.

Z uwagi na wskazane okoliczności decyzją z 23 kwietnia 2013r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania emerytury (decyzja z 23 kwietnia 2013r. k.21 akt emerytalnych).

W dniu 31 maja 2013r. ubezpieczony przedłożył organowi rentowemu dokumenty potwierdzające okres jego zatrudnienia na budowie eksportowej w ZSRR trwający od 4 grudnia 1979r. do 3 kwietnia 1981r. (wniosek ubezpieczonego wraz z załącznikami k.25-29 akt emerytalnych). Po rozpatrzeniu złożonych dokumentów i zaliczeniu powyższego okresu do stażu ubezpieczenia organ rentowy ustalił, że ogólny staż ubezpieczeniowy ubezpieczonego wynosi 24 lata, 7 miesięcy i 12 dni. Jednocześnie wobec tego, że udowodniony staż pracy na dzień 1 stycznia 1999r. w dalszym ciągu nie stanowi 25 lat, a ponadto niespełniona jest przesłanka 15 lat pracy w szczególnych warunkach, kolejną decyzją z 28 czerwca 2013r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury na podstawie art.184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (decyzja z 28 czerwca 2013r. k.38 akt emerytalnych).

W okresie od 1 września 1965r. do 22 czerwca 1968r. ubezpieczony był uczniem (...) Szkoły Zawodowej dla Pracujących w S.. Uczył się w niej zawodu ślusarza przemysłowego. W rakuie nauki szkolnej ubezpieczony odbywał naukę zawodu w Państwowym Ośrodku (...) w Ż. Filia Z.. Przez wszystkie lata nauki w powyższej szkole, trzy dni w tygodniu ubezpieczony uczestniczył w zajęciach w szkole, a przez kolejne trzy dni uczył się zawodu pracując w w/w przedsiębiorstwie. Praca odbywała się od godziny 7 do 15, ubezpieczony otrzymywał za nią wynagrodzenie. W chwili rozpoczęcia nauki w szkole i nauki zawodu ubezpieczony miał 14 lat (zeznania świadka Z. N. k.26v – nagranie od minuty 50 do 55, zeznania ubezpieczonego k.36v – minuta 10 nagrania i k.24v-25 – nagranie od minuty 5 do 15, odpis świadectwa ukończenia (...) Szkoły Zawodowej dla Pracujących w S. z 22 czerwca 1968r. k.4 akt osobowych z okresu zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w Z.).

W okresie od 13 marca 1972r. do 28 października 1972r., a zatem przez 7 miesięcy i 15 dni, ubezpieczony zatrudniony był w M. (...) w Z. na stanowisku traktorzysty (zaświadczeniu o zatrudnieniu z 3 listopada 1972r. k.6 akt osobowych z okresu zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w Z. – kopia na k.18 akt sprawy).

Ubezpieczony był zatrudniony w (...) Zakładach (...) w S. w okresie od 13 lipca 1974r. do 19 października 1994r. w pełnym wymiarze czasu pracy. W trakcie zatrudnienia korzystał z urlopu bezpłatnego w następujących okresach: od 3 grudnia 1979r. do 3 maja 1981r. (1 rok i 5 miesięcy), od 28 marca 1991r. do 29 marca 1991r. (2 dni) oraz 12 listopada 1993r. do 9 grudnia 1993r. (28 dni) – świadectwo pracy z 21 października 1994r. k.7 akt emerytalnych.

Ubezpieczony został zatrudniony w powyższym zakładzie na stanowisku kierowcy w dziale zaopatrzenia (zaakceptowane podanie o pracę i karta obiegowa przyjęcia do pracy na stanowisku kierowcy w dziale zaopatrzenia z dniem 13 lipca 1974r. - w aktach osobowych ubezpieczonego).

Z dniem 1 listopada 1974r. pracodawca zaangażował ubezpieczonego na czas określony do 31 marca 1975r. w dziale Głównego Mechanika na stanowisko mechanika maszyn i urządzeń na ¼ etatu, przy czym zgodnie z angażem w/w pracę ubezpieczony miał wykonywać po normalnych godzinach pracy (pismo pracodawcy z 31 października 1974r. - w aktach osobowych ubezpieczonego). Pismem z 31 grudnia 1974r. ubezpieczony poinformował pracodawcę, że z dniem 1 stycznia 1975r. rezygnuje z pracy w dziale Głównego Mechanika na stanowisku mechanika maszyn i urządzeń na ¼ etatu. Wniosek ubezpieczonego został zaakceptowany przez pracodawcę (pismo ubezpieczonego z 31 grudnia 1974r. - w aktach osobowych ubezpieczonego).

Po powrocie ubezpieczonego z urlopu bezpłatnego trwającego od 3 grudnia 1979r. do 3 maja 1981r., ubezpieczony został zatrudniony w dziale Głównego Mechanika na stanowisku mechanika maszyn i urządzeń (umowa o pracę z 4 maja 1981r. - w aktach osobowych ubezpieczonego).

Na okres od 1 lipca 1982r. do 31 sierpnia 1982r. ubezpieczony został oddelegowany do pracy w zakładowym ośrodku wypoczynkowym w K. nad B. na stanowisku kierowcy samochodu marki Ż. (pismo pracodawcy z 1 lipca 1982r. - w aktach osobowych ubezpieczonego).

Od 10 września 1982r., na wniosek ubezpieczonego pracodawca przeniósł go z pracy na stanowisku mechanika maszyn i urządzeń do pracy na stanowisku kierowcy i w dniu 10 września 1982r. powierzył mu samochód marki S. 200 o numerze rejestracyjnym (...) (wniosek ubezpieczonego z 1 września 1982r. o przeniesienie do pracy na stanowisku kierowcy i protokół z przekazania ubezpieczonemu samochodu marki S. z 10 września 1982r. - w aktach osobowych ubezpieczonego). Na stanowisku kierowcy marki S. ubezpieczony pracował do końca zatrudnienia ,tj. do 19 października 1994r. Pracował w D. (...) i Zbytu, przy czym w okresie od 1 kwietnia 1992r. do 31 grudnia 1992r. wykonywał pracę kierowcy – akwizytora (pisma pracodawcy o powierzeniu ubezpieczonemu pracy na stanowisku kierowcy – akwizytora z 2 kwietnia 1992r., 1 maja 1992r., 30 czerwca 1992r. i 31 sierpnia 1992r. - w aktach osobowych ubezpieczonego).

Pracując na stanowisku kierowcy w dziale zaopatrzenia – w okresie od początku zatrudnienia ,tj. od 13 lipca 1974r. do urlopu bezpłatnego rozpoczętego w dniu 3 grudnia 1979r. ubezpieczony kierował różnego rodzaju samochodami – marki Ż., N., S., jak również ciągnikiem. Pracował przy przewozie towarów. Równolegle w razie potrzeby wykonywał czynności mechanika przy naprawie samochodów, zarówno w kanale, jak i poza kanałem. Analogicznie wyglądała praca ubezpieczonego po powrocie z urlopu bezpłatnego ,tj. od 4 maja 1981r. do 9 września 1982r. Po powierzeniu ubezpieczonemu od 10 września 1982r. samochodu marki S. ubezpieczony jeździł wyłącznie wymienionym samochodem. Jeździł po całym kraju rozwożąc towar produkowany przez zakład pracy ,tj., zabawki. W okresie wykonywania obowiązków kierowcy-akwizytora – od 1 kwietnia 1992r. do 31 grudnia 1992r. do obowiązków ubezpieczonego należało dodatkowo oferowanie towarów potencjalnym klientom – hurtowniom, sklepom (zeznania świadków: R. M. k.26 – nagranie od minuty 35 do 41 i T. M. k.26-26v – nagranie od minuty 42 do 50 oraz zeznania ubezpieczonego k.36v-37 – nagranie od minuty 10 do 28 i k.24v-25 – nagranie od minuty 15 do 24).

W okresie urlopu bezpłatnego trwającego od 3 grudnia 1979r. do 3 maja 1981r., ubezpieczony pracował na budowie eksportowej w ZSRR. Umowa o pracę na tej budowie trwała od 4 grudnia 1979r. do 3 kwietnia 1981r. (umowa o pracę z 3 grudnia 1979r. k.29 akt emerytalnych). Na budowie eksportowej w ZSRR ubezpieczony pracował jako kierowca

samochodów ciężarowych marki Z., Kamaz, T. i innymi (zeznania ubezpieczonego k.37 – nagranie od minuty 20 do 28).

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego (okoliczność niesporna – raport z analizy konta k.11 akt emerytalnych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwolania J. M. podlegały oddaleniu.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy ,tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art.32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art.27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z §4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z §2 ust.1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę ogólnego stażu ubezpieczeniowego (co najmniej 25 lat) oraz stażu pracy w szczególnych warunkach (co najmniej 15 lat) na dzień 1 stycznia 1999r. Ubezpieczony podnosił, że spełnia obie te przesłanki. Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego potwierdziła zasadność stanowiska ubezpieczonego w zakresie ogólnego stażu pracy. Nieuzasadnione okazało się natomiast twierdzenie ubezpieczonego, że posiada wymagany staż pracy w szczególnych warunkach.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do ogólnego stażu pracy wskazać należy, że do stażu tego zaliczyć należy okres zatrudnienia ubezpieczonego w M. (...) w Z. od (...), a zatem w wymiarze 7 miesięcy i 15 dni. Fakt takiego zatrudnienia ubezpieczonego dokumentuje zaświadczenie złożone na k.18 akt sprawy oraz na k.6 akt osobowych ubezpieczonego w Spółdzielni Kółek Rolniczych w Z.. Wynika z niego, że we wskazanym okresie ubezpieczony pracował na stanowisku traktorzysty. Analiza akt emerytalnych pokazuje, że organ rentowy nie dysponował przedmiotowym zaświadczeniem, stąd okres ten nie podlegał zaliczeniu do okresu zatrudnienia (vide: karta przebiegu zatrudnienia k.37 akt emerytalnych). Po doliczeniu tego okresu zatrudnienia do okresu ubezpieczenia uwzględnionego przez organ rentowy w rozmiarze 24 lata, 7 miesięcy i 12 dni stwierdzić należy, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. posiada wymagany 25-letni okres ubezpieczenia. Niezależnie od tego wskazać należy, że wbrew stanowisku organu rentowego do okresu ubezpieczenia J. M. zaliczyć należy również okres nauki zawodu pobieranej przez ubezpieczonego w Państwowym Ośrodku (...) w Ż. Filia w Z. w okresie nauki w (...) Szkole Zawodowej dla Pracujących w S. od 1 września 1965r. do 22 czerwca 1968r. Okoliczność, że ubezpieczony odbywał naukę zawodu potwierdził świadek w osobie Z. N. (kolega ubezpieczonego z okresu tej nauki i uczeń tej samej szkoły), znajduje ona także potwierdzenie w treści świadectwa ukończenia przez ubezpieczonego (...) Szkoły Zawodowej, w którym mowa o świadectwie ukończenia nauki zawodu jako dokumencie ściśle powiązany ze świadectwem ukończenia szkoły. Ubezpieczony, z uwagi na

upływ czasu, nie był w stanie przedstawić świadectwa ukończenia nauki zawodu, jak również umowy o naukę zawodu. Nieuzasadnione okazały się jednak wątpliwości organu rentowego co do rodzaju umowy o naukę zawodu ,tj. czy była ona zawarta z zakładem pracy przez szkołę, czy przez samego ubezpieczonego. Zasady zatrudniania młodocianych przed 1 stycznia 1975r. regulowały przepisy ustawy z 2 lipca 1958r. o nauce zawodu, przyuczeniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz.U. z 1958r., Nr 45, poz.226 ze zm.) i z art.9 ust.1 tej ustawy wynika wprost, że zakład pracy zawiera umowę o naukę zawodu z uczniem.

Przechodząc do kwestii stażu pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach wskazać należy, że przeprowadzone postępowanie dowodowe nie potwierdziło, aby ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. legitymował się 15-letnim okresem takiego zatrudnienia. Wbrew twierdzeniom ubezpieczonego nie przez cały okres pracy w (...) Zakładach (...) w S. ubezpieczony pracował w takich warunkach. Dowody z dokumentów zawartych w aktach osobowych ubezpieczonego, a także z zeznań świadków (współpracowników z okresu tego zatrudnienia) i samego ubezpieczonego pozwalały na uznanie, że dopiero do 10 września 1982r., a zatem od chwili przekazania ubezpieczonemu samochodu marki S. 200 ubezpieczony jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony zaczął wykonywać pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (wykaz A dział VIII pozycja 2 załącznika do w/w rozporządzenia). Jak wynika z przedstawionych wyżej ustaleń Sądu przed 10 września 1982r. ubezpieczony wykonywał pracę kierowcy różnego rodzaju samochodów – N., Ż., S., łącząc ją z pracą mechanika maszyn i urządzeń, przy czym te ostatnie prace wykonywał zarówno w kanale, jak i poza kanałem. Licząc okres zatrudnienia w szczególnych warunkach od 10 września 1982r. do 19 października 1994r. okres ten wynosi 12 lat, 1 miesiąc i 9 dni, a po pomniejszeniu o okresy urlopów bezpłatnych w wymiarze 30 dni (vide: ustalenia faktyczne) – 12 lat i 9 dni. W ocenie Sądu do okresu pracy w szczególnych warunkach zaliczyć należy również okresy pracy ubezpieczonego w M. (...) w Z. na stanowisku kierowcy ciągnika (potocznie traktorzysty) w wymiarze 7 miesięcy i 15 dni oraz na budowie eksportowej w ZSRR, gdzie wykonywał pracę kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony. Praca ta trwała od 4 grudnia 1979r. do 3 kwietnia 1981r., a zatem 1 rok i 4 miesiące. Suma tych wszystkich okresów wynosi 13 lat, 11 miesięcy i 24 dni, zamiast wymaganych 15 lat.

Mając na uwadze całokształt powyższych okoliczności Sąd uznał odwołania ubezpieczonego za nieuzasadnione i dlatego na podstawie art.477.14§1 kpc odwołania te oddalił.